

Tidlig ekteskap – lik bakgrunn

Åtte av ti norskfødte med innvandrerforeldre som i perioden 1990-2012 giftet seg for første gang, valgte en partner som også hadde innvandrerbakgrunn. Blant dem som ikke hadde innvandrerbakgrunn, hadde ni av ti en ektefelle uten innvandrerbakgrunn. De som gifter seg med en person med samme innvandrerbakgrunn som de selv har, er tidligere ute enn dem som velger en partner med annen bakgrunn. Dette gjelder hele befolkningen, men er særlig tydelig for kvinner med innvandrerbakgrunn.

Ordspråket «krake søker make» er aktuelt også i våre dager. Flere nyere norske studier viser at vi gjerne finner oss en partner som er lik oss selv, for eksempel med noenlunde samme sosiale bakgrunn, utdanning eller yrke (Hansen 1995; Birkelund og Heldal 2003). Dette gjelder også innvandrere. Tidligere studier har vist at de aller fleste innvandrere som gifter seg, finner en ektefelle fra samme innvandrergruppe, eller de gifter seg med en person fra opprinnelseslandet (Daugstad 2008; Mohn 2010).

Vi vet langt mindre om valg av partner blant personer som er født i Norge av utenlandskfødte foreldre. En grunn er at det først nå er en relativt stor gruppe som er i en alder da det er vanlig å stifte familie. Ved inngangen til 2013 utgjorde denne befolkningsgruppen om lag 117 000 personer. Selv om dette fortsatt er en svært ung gruppe av den norske befolkningen, er nå rundt en av fem 18 år eller eldre (Statistisk sentralbyrå 2013).

Lik alder ved første samliv

En undersøkelse fra 2012 viste at i underkant av 6 000 norskfødte med innvandrerforeldre, eller rundt 30 prosent av dem over 18 år, hadde etablert seg i et første samliv (Wiik 2012). Av disse hadde 64 prosent giftet seg direkte, mens 36 prosent valgte samboerskap. En høyere andel av norskfødte med innvandrerforeldre med bakgrunn fra EU/EØS etc. var samboere første gang de levde i et samliv (79 prosent) enn dem med foreldre født i Asia, Afrika etc. (27 prosent). Blant dem uten innvandrerbakgrunn i samme alder hadde 16 prosent giftet seg første gang de levde i et samliv, mens 84 prosent var samboere (Wiik 2012).

Denne undersøkelsen tok også for seg forskjeller i alder ved første samlivsinngåelse. Resultatene viste at norskfødte med innvandrerforeldre jevnt over var noe yngre enn personer uten innvandrerbakgrunn da de giftet seg første gang. Ser man på alder ved første samlivsinngåelse (altså samboerskap og ekteskap sett under ett), er imidlertid forskjellene mellom norskfødte med innvandrerforeldre og dem uten innvandrerbakgrunn små, noe som skyldes at personer uten innvandrerbakgrunn i all hovedsak velger samboerskap som første samliv.

Har kvinner og menn som er født i Norge med innvandrerforeldre, og som gifter seg i en ung alder, oftere en partner som selv tilhører innvandrerbefolkningen (enten innvandrer eller norskfødt med innvandrerforeldre) enn dem som utsetter første ekteskap? I denne artikkelen brukes registerdata over hele befolkningen født 1972-1994 til å se nærmere på partnervalg blant alle norskfødte med innvandrerforeldre som giftet seg i perioden 1990-2012. De

Kenneth Aarskaug Wiik

Definisjoner

Innvandrere er personer som er bosatt i Norge, men som er født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre og har fire utenlandsfødte besteforeldre. I denne artikkelen er innvandrere de som kom til landet før fylte 18 år.

Norskfødte med innvandrerforeldre er personer som er født i Norge, har to foreldre som er innvandrere, og fire besteforeldre født i utlandet.

Til sammen utgjør disse to gruppene personer med innvandrerbakgrunn.

Kenneth Aarskaug Wiik er sosiolog og seniorforsker i Statistisk sentralbyrå, Gruppe for demografi og levekårsforskning. (kenneth.aarskaug.wiik@ssb.no)

Om data og framgangsmåte

I artikkelen brukes registerdata om hele befolkningen født 1972-1994, og den fokuserer på første ekteskap inngått i perioden 1990-2012 da personene var i alderen 18 til 40 år. Personer som innvandret i voksen alder, er tatt ut fordi vi ikke har fullstendige opplysninger om deres eventuelle første ekteskap inngått i utlandet. Personer som flyttet ut av landet eller døde før de var 18 år gamle, ble også tatt ut. Datasettet inneholder opplysninger om 1 341 158 personer og 312 098 (første) ekteskap.

For å analysere sammenhengen mellom tidspunkt for første ekteskapsinngåelse og valg av partner brukes forløpsanalyse. Her følges hver enkelt person fra det året hun eller han fylte 18 år til et eventuelt første ekteskap. I dette datasettet bidrar hver person med en observasjon for hvert år hun eller han er ugift. Personer som ennå ikke har giftet seg innen utgangen av 2012, det vil si tas ut av datasettet, slik at de ikke lenger inngår i risikopopulasjonen (nevneren). Det samme gjelder dem som dør eller flytter ut av landet før et eventuelt ekteskap eller utgangen av observasjonsperioden.

Den avhengige variabelen måler om en gifter seg med en person med innvandrerbakgrunn (altså norskfødt eller innvandrer) eller en person uten innvandrerbakgrunn i et gitt år. Referanse-kategorien er å forbli ugift. For å studere den unike sammenhengen mellom sentrale uavhengige variabler eller forklaringsvariabler (her innvandringstype) og den avhengige variabelen, kontrollert for andre uavhengige variabler, brukes en såkalt regresjonsanalyse.

Alle analysene er kontrollert for (foreldrenes) opprinnelsesregion samt årlig oppdatert informasjon om utdanning, studiestatus, bosted og eventuelle barn. Siden kvinner generelt er yngre enn menn når de gifter seg første gang, og forskjellige forhold påvirker kvinners og menns samlivsinngåelse, presenteres separate analyser for kvinner og menn. I artikkelen presenteres resultatene fra disse analysene som årlige sannsynligheter.

norskfødte med innvandrerforeldre sammenliknes med tidliginnvandrere (innvandret før 18 år) og personer uten innvandrerbakgrunn. Innvandrere som var 18 år eller eldre da de kom til Norge, er tatt ut fordi mange allerede var gift, og noen kom for å gifte seg.

Studier av hvem vi velger å gifte oss med, er viktig. I tillegg til å fortelle oss om hvor tett kontakt det er mellom dem med og dem uten innvandrerbakgrunn, kan ekteskap på tvers av innvandrerbakgrunn svekke grensene på sikt (Kalmijn 1998).

Tilbud, forventninger og økt selvstendighet

Når man gifter seg for første gang, og med hvem, påvirkes naturlig nok av en lang rekke forhold. Utseende, personlighet og intelligens er noen kjennetegn som de fleste vil være enige i er viktige for den enkeltes ønsker og suksess på «ekteskapsmarkedet». Forskning fra flere land, blant annet USA (Qian og Lichter 2007) og Nederland (Kalmijn 1998; VanTubergen og Maas 2007), har vist at tilgangen på aktuelle partnere kan være en annen viktig faktor som påvirker tilbøyeligheten til å gifte seg med en partner med samme landbakgrunn. Og ikke minst kan hva som er vanlig og forventet i ulike miljøer, ha mye å si.

Et annet forhold som spiller inn er sosioøkonomiske forskjeller mellom innvandrere og dem uten innvandrerbakgrunn; er forskjellene relativt små, øker sannsynligheten for krysskulturelle ekteskap. En ytterligere forklaring på hvorfor personer med lik land- og innvandrerbakgrunn gifter seg med hverandre, er bosetningsmønstre. Geografisk segregering minsker mulighetene for at personer med ulik bakgrunn i det hele tatt møter hverandre (Kalmijn 1998).

Vi vet lite om eventuelle sammenhenger mellom alder ved første ekteskap og partnervalg. En av få studier som har sett på denne sammenhengen, fant at personer som giftet seg senere i livet, oftere fant en partner med en annen etnisk bakgrunn enn dem som giftet seg tidlig. Dette gjaldt både i USA og Tyskland, og blant personer uten innvandrerbakgrunn og barn av innvandre-re født i disse landene (Soehl og Yahirun 2011).

Få muligheter til å møtes?

Forskjeller i alder ved første ekteskap kan i seg selv være en barriere mot at personer med ulik bakgrunn finner hverandre på ekteskapsmarkedet, og på samme måte som geografisk segregering kan man snakke om en «alderssegregering». Dersom det er slik at de aller fleste i en gruppe gifter seg tidlig, mens brorparten i en annen gruppe venter, vil personer i den siste gruppen ha få muligheter til å finne en ektefelle i den første gruppen. Siden kvinner og menn med innvandrerbakgrunn generelt er noe tidligere ute med å gifte seg enn dem uten innvandrerbakgrunn (Wiik 2012), kan det være vanskelig for personer uten innvandrerbakgrunn å finne en ektefelle med innvandrerbakgrunn fordi de fleste allerede har giftet seg når de selv når gifteklar alder.

Det kan også være slik at den enkeltes krav til hva som er en god partner, endrer seg etter hvert som man blir eldre. For eksempel kan man tenke seg at sosioøkonomiske kjennetegn ved potensielle partnere, som utdanning og inntekt, veier tyngre enn landbakgrunn når man har rukket å fullføre en utdanning og begynt å jobbe. Generelt vil det nok for de aller fleste være slik at jo eldre man er, jo mer selvstendig blir man. Valg, inkludert hvem man gifter seg med, tas derfor kanskje i større grad påvirket av nær familie og slektninger når man er eldre?

De aller fleste er fortsatt ikke gift ...

De aller fleste i utvalget vi ser på her, hadde ikke rukket å gifte seg. Dette gjelder særlig norskfødte med innvandrerbakgrunn, og gjenspeiler deres unge alder. Ni av ti menn og noe mer enn tre av fire kvinner (77 prosent) født i perioden 1972-1994 var uten erfaring fra et første ekteskap ved utgangen av 2012 (se figur 1). Flere kvinner enn menn i alle tre befolkningsgruppene vist i figur 1 hadde giftet seg for første gang, og det skyldes at kvinner er yngre enn menn ved inngåelse av første ekteskap.

... men blant de gifte har de fleste valgt en lik partner

Går vi over til å se på dem som hadde giftet seg, hadde de aller fleste norskfødte med innvandrerforeldre valgt en ektefelle med innvandrerbakgrunn (81 prosent), enten norskfødt med innvandrerforeldre eller tidliginnvandrere (innvandret før 18 år), slik figur 2 viser. De resterende 19 prosent hadde giftet seg med en kvinne eller mann som ikke hadde innvandrerbakgrunn.

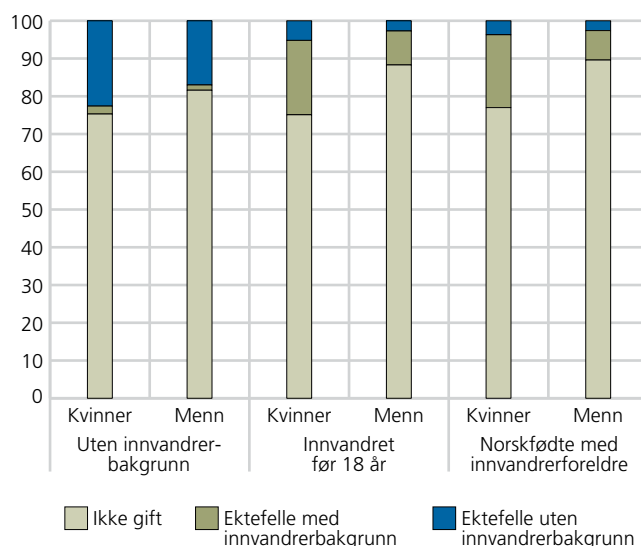
En noe høyere andel norskfødte menn med innvandrerforeldre (25 prosent) hadde en ektefelle uten innvandrerbakgrunn enn hva tilfellet var for kvinner i samme befolkningsgruppe (16 prosent). Blant tidliginnvandrerne var kjønnsforskjellene noe mindre. Her hadde 21 prosent av kvinnene og 23 prosent av mennene giftet seg med en uten innvandrerbakgrunn.

Blant dem uten innvandrerbakgrunn hadde kun åtte av 100 en ektefelle med innvandrerbakgrunn, mens de resterende 92 prosent hadde giftet seg med en mann eller kvinne født i Norge av minst en norskfødt forelder (se figur 2). Det er med andre ord langt vanligere blant dem med innvandrerbakgrunn enn blant dem uten å gifte seg på tvers av de befolkningsgruppene vi ser på. Vi legger imidlertid merke til at en noe høyere andel av kvinner (9 prosent) enn menn (7 prosent) i den sistnevnte gruppen hadde en ektefelle med innvandrerbakgrunn. Dette er motsatt av mønsteret blant personer med innvandrerbakgrunn, der altså noe flere menn enn kvinner hadde giftet seg på tvers av sin egen innvandrerbakgrunn.

Partnervalget varierer med bakgrunnsregion

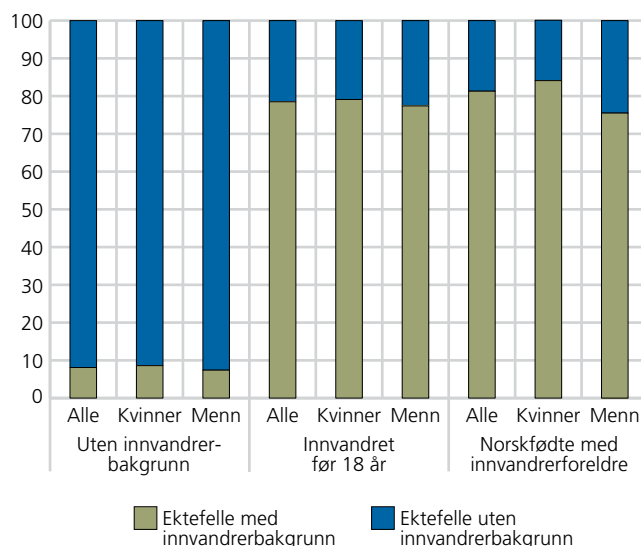
Det er betydelig variasjon etter bakgrunnsregion i andelen som har giftet seg med en partner uten innvandrerbakgrunn. Dette gjelder rundt åtte av ti norskfødte med foreldre født i Norden (86 prosent), Vest-Europa, Nord-Amerika og Oseania (83 prosent) samt EU-land i Øst-Europa (73 prosent), slik tabell 1 viser. Den tilsvarende andelen blant norskfødte kvinner og menn med innvandrerforeldre fra land i Asia var en av fem (9 prosent). Om lag en av fire av norskfødte kvinner og menn med foreldre fra Øst-Europa utenom EU hadde giftet seg med en person uten innvandrerbakgrunn, mot rundt en av seks (17 prosent) med bakgrunn fra Afrika og seks av ti med foreldre født i Sør- og Mellom-Amerika.

Figur 1. Andel ikke gifte og gifte, etter egen og ektefelles innvandrerbakgrunn. Kvinner og menn født 1972-1994. Prosent

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Figur 2. Andel med og uten ektefelle med innvandrerbakgrunn. Gifte kvinner og menn født 1972-1994. Prosent

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Ser vi på dem som innvandret til Norge i ung alder (før 18 år), var bildet i all hovedsak det samme: høyest andel som hadde giftet seg med en person uten innvandrerbakgrunn, finner vi blant dem som innvandret fra land i Norden, Vest-Europa, Nord-Amerika, Oseania, EU-land i Øst-Europa, samt Sør- og Mellom-Amerika. 15 prosent av tidliginnvandrere fra Øst-Europa utenom EU og 13 prosent av tidliginnvandrere fra land i Asia og Afrika valgte en partner uten innvandrerbakgrunn da de giftet seg første gang (se tabell 1).

Sammenheng mellom «når» og «med hvem» ...

Studiene som er gjort på området, peker i retning av at de som velger å utsette første ekteskap, også har større tilbøyelighet til å velge en partner med en annen bakgrunn. Som vist i figur 3 ser dette også ut til å gjelde her til lands.

Ses alle norskfødte med innvandrerforeldre under ett, var gjennomsnittsalderen ved første ekteskap der partneren også hadde innvandrerbakgrunn 24,2 år. For dem som hadde giftet seg med en partner uten innvandrerbakgrunn, var derimot gjennomsnittsalderen nesten 28 år. Videre ser vi av figur 3 at menn i gjennomsnitt var eldre enn kvinner første gang de giftet seg, uavhengig av partnerens bakgrunn.

Den laveste gjennomsnittsalderen ved første ekteskapsinngåelse blant de norskfødte med innvandrerforeldre finner vi for kvinner som hadde giftet seg med en innvandrer mann eller en mann født i Norge med innvandrerforeldre (23,4 år). Menn født i Norge med to innvandrerforeldre som hadde giftet seg med en kvinne uten innvandrerbakgrunn, var i gjennomsnitt 28,8 år gamle ved første ekteskapsinngåelse. Et liknende mønster finner vi for dem som innvandret før de fylte 18 år.

Kvinner og menn uten innvandrerbakgrunn var i gjennomsnitt eldst ved første giftermål. Men også blant disse var de som hadde giftet seg med en «lik partner», altså en uten innvandrerbakgrunn, i gjennomsnitt noe yngre enn dem som hadde giftet seg med en person med innvandrerbakgrunn, selv om forskjellene var små. Som vist i figur 3 gjelder dette særlig menn som giftet seg med en kvinne med innvandrerbakgrunn, og de var i gjennomsnitt 30,4 år da de giftet seg første gang.

Blant kvinner uten innvandrerbakgrunn var de som hadde valgt en ektemann med innvandrerbakgrunn, i snitt minimalt yngre (27,5 år) enn dem som giftet seg med en mann uten innvandrerbakgrunn (28 år). Siden det her kun er snakk om første ekteskap for personer i alderen 18 til 40 år, er gjennomsnittsalderen relativt lav.

... også når vi ser på andre kjennetegn

I figur 4 (kvinner) og figur 5 (menn) presenteres resultater fra multivariate forløpsmodeller der hver person følges fra han eller hun var 18 år gammel og fram til første ekteskapsinngåelse. I disse regresjonsmodellene er det kontrollert for en rekke andre forhold som kan tenkes å påvirke sammenhengen mellom innvandrerbakgrunn på den ene side og ekteskap og valg av partner på den annen, slik som bakgrunnsregion, utdanningsnivå og skolegang (se tekstboks om framgangsmåte). I begge figurene vises sannsynligheten for å gifte seg i et gitt år med henholdsvis

Tabell 1. **Andel med ektefelle uten innvandrerbakgrunn, etter bakgrunnsregion. Gifte kvinner og menn født 1972-1994. Prosent**

	Norskfødte med innvandrerforeldre	Innvandret før 18 år	Uten innvandrerbakgrunn
Norge/Norden	86	78	92
Vest-Europa ellers + Nord-Amerika, Oseania	82	72	.
Øst-Europa, EU	73	55	.
Øst-Europa, ikke EU	27	15	.
Asia	9	13	.
Afrika	17	13	.
Sør- og Mellom-Amerika	60	54	.
Antall gifte	4 390	12 382	295 326

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

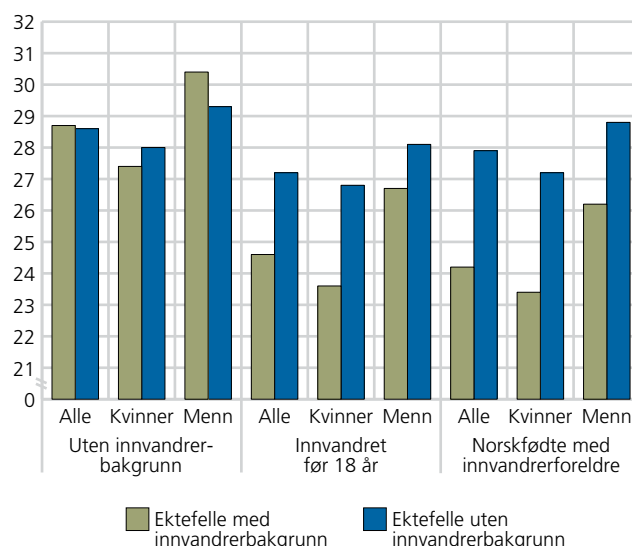
en partner med eller uten innvandrerbakgrunn, etter alder og innvandrerbakgrunn. Referanse-kategorien er å forbli ugift.

Norskfødte kvinner med innvandrerbakgrunn som giftet seg med en mann med innvandrerbakgrunn, hadde høyest sannsynlighet for å gifte seg (relativt til å forbli ugift) tidlig i livet, slik venstre del av figur 4 viser. Et liknende mønster finner vi også hos kvinner som innvandret før de fylte 18 år. Blant kvinner uten innvandrerbakgrunn var sannsynligheten for å gifte seg med en mann med innvandrerbakgrunn derimot størst blant dem som giftet seg for første gang noe senere i livsløpet.

Sammenhengen mellom innvandrerbakgrunn og sannsynligheten for å gifte seg i et gitt år er svakere for kvinner som giftet seg med en mann uten innvandrerbakgrunn (høyre del av figur 4). Men, både kvinner født i Norge med innvandrerforeldre og tidliginnvandrede kvinner som giftet seg med menn uten innvandrerbakgrunn, hadde høyest sannsynlighet for å gifte seg senere enn dem som valgte en «lik» mann (med innvandrerbakgrunn). Tilsvarende ser vi at kvinner uten innvandrerbakgrunn hadde høyest sannsynlighet for å gifte seg noe tidligere i livet når de valgte en lik partner (altså en mann uten innvandrerbakgrunn), enn dem som giftet seg med en mann med innvandrerbakgrunn.

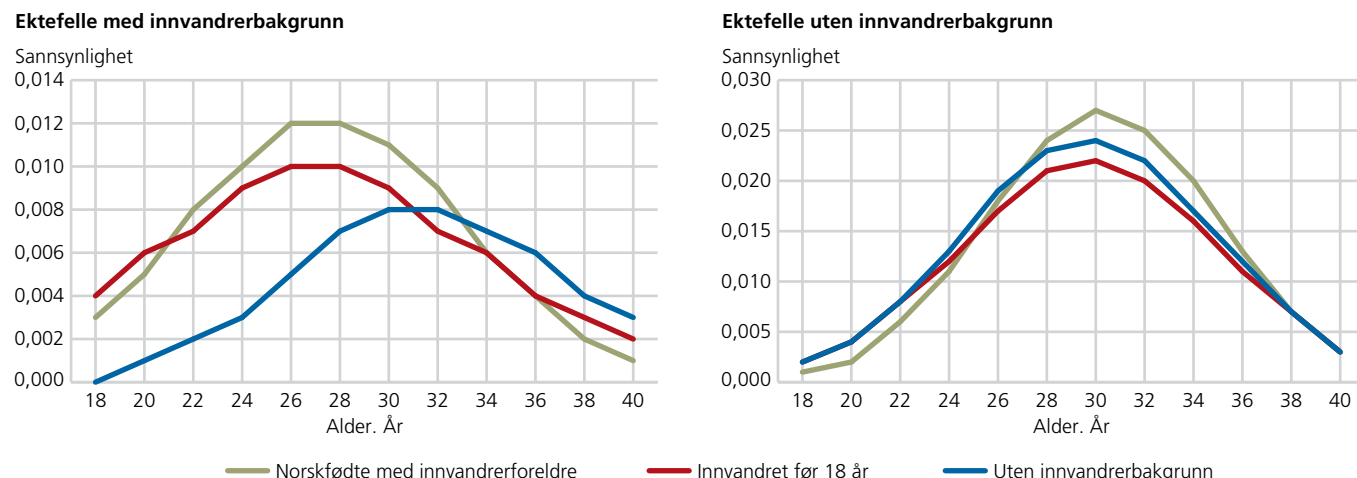
Et tilsvarende mønster finner vi blant menn (se figur 5), selv om forskjellene jevnt over er mindre enn blant kvinner. Menn født i Norge med innvandrerforeldre som valgte en partner med innvandrerbakgrunn, hadde høyest sannsynlighet for å gifte seg i en yngre alder enn hva tilfellet var for menn som valgte en partner uten innvandrerbakgrunn. Også blant menn uten innvandrerbak-

Figur 3. Gjennomsnittsalder ved første ekteskap, etter egen og ektefelles bakgrunn

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Figur 4. Sannsynlighet¹ for å gifte seg med person med og person uten innvandrerbakgrunn (referanse = forbli ugift) i et gitt år, etter egen bakgrunn og alder. Kvinner²

¹ På en skala 0-1.

² Kontrollert for utdanning, studiestatus, bakgrunnsregion, barn og bosted.

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

grunn var sannsynligheten for å gifte seg høyest noe tidligere i livsløpet blant dem som valgte en partner med samme innvandrerbakgrunn som dem selv. Menn uten innvandrerbakgrunn som giftet seg «på tvers» av sin egen innvandrerbakgrunn, hadde størst sannsynlighet for å gifte seg da de var i midten av 30-årene.

Bakgrunn viktig for de fleste

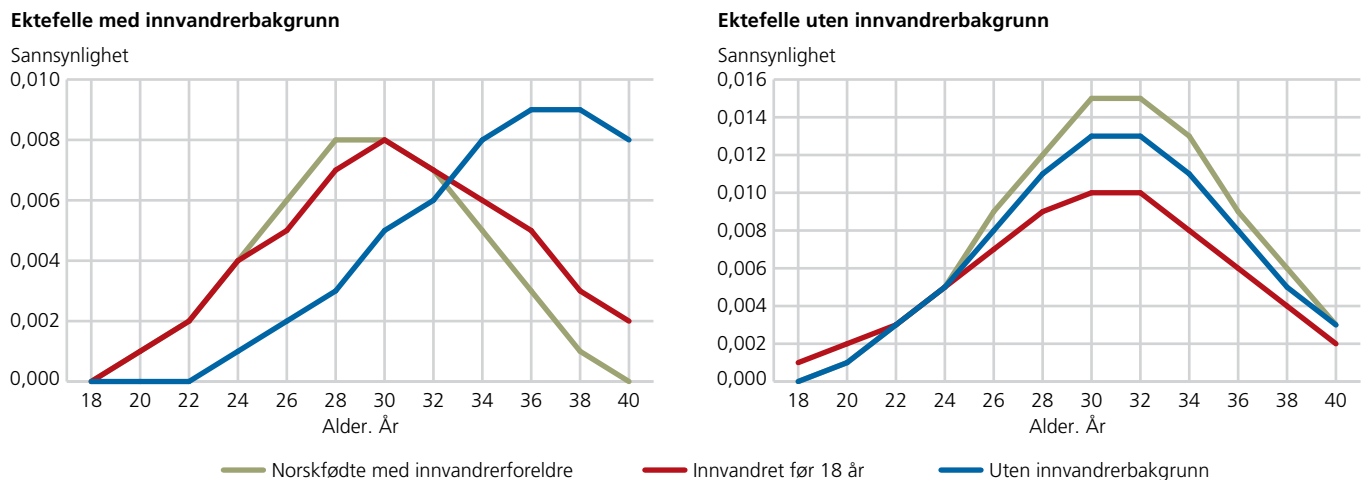
81 prosent av norskfødte med innvandrerbakgrunn som gifter seg, gjør det med en person som også har innvandrerbakgrunn (enten norskfødt med innvandrerforeldre eller innvandrer). Dette er noe høyere enn tilsvarende andel blant dem som selv innvandret til Norge før de fylte 18 år (79 prosent). Kun 8 prosent av kvinner og menn uten innvandrerbakgrunn hadde giftet seg med en person som hadde innvandrerbakgrunn, mens de resterende 92 prosent hadde en ektefelle uten innvandrerbakgrunn.

Funnene i denne artikkelen peker i retning av at det er en sammenheng mellom når man velger å gifte seg første gang og valg av ektefelle. Personer som velger en «lik» partner, er jevnt over noe tidligere ute enn dem som gifter seg på tvers av sin egen bakgrunn. Dette gjelder for hele befolkningen, men sammenhengen er tydeligst for kvinner med innvandrerbakgrunn. Blant dem uten innvandrerbakgrunn er det særlig menn med en kone med innvandrerbakgrunn som er sent ute med å gifte seg første gang.

Kun data om atferd

Hva som ligger bak disse funnene, er vanskelig å slå fast med dataene som er brukt her. Registerdata omfatter hele befolkningen og gjør det mulig å se på små befolkningsgrupper, som norskfødte med innvandrerforeldre over 18 år. Men dataene inneholder kun opplysninger om faktisk atferd og ikke holdninger, verdier, og andre forhold som kan tenkes å påvirke hvem vi velger å gifte oss med, som forventninger og press fra omgivelsene.

Figur 5. Sannsynlighet¹ for å gifte seg med person med og person uten innvandrerbakgrunn (referanse = forbli ugift) i et gitt år, etter egen bakgrunn og alder. Menn²

¹ På en skala 0-1.

² Kontrollert for utdanning, studiestatus, bakgrunnsregion, barn og bosted.

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Det at de fleste som velger en partner med en annen innvandrerbakgrunn, også venter noe lenger med å gifte seg, kan likevel tyde på at rommet for «utradisjonelle» valg øker med alderen. Og gjennom utdanning og arbeid kan kravene til en ektefelle endres. Dessuten øker dette sjansene for å komme i kontakt med personer med en annen bakgrunn.

Siden kvinner og menn med innvandrerbakgrunn generelt er noe tidligere ute med å gifte seg enn personer uten innvandrerbakgrunn (Wiik 2012), kan det også være vanskelig for dem uten innvandrerbakgrunn å finne en ektefelle med innvandrerbakgrunn, fordi de fleste allerede har giftet seg når de selv når «gifteklar alder». At det er vanligere å gifte seg på tvers av egen bakgrunn blant norskfødte med innvandrerforeldre enn blant dem uten innvandrerbakgrunn, kan også skyldes at det er langt flere mulige partnere uten innvandrerbakgrunn å velge mellom i Norge.

En ung befolkningsgruppe

Befolkningsgruppen norskfødte med innvandrerforeldre er fortsatt svært ung. Det trengs mer kunnskap om samlivsmønsteret til norskfødte kvinner og menn med innvandrerforeldre etter hvert som flere kommer i familieetablesalderen. Er de som hittil har rukket å gifte seg, en selektert gruppe som ikke nødvendigvis er representativ for gruppen som helhet? Vi vet dessuten lite om ekteskapsmønsteret til norskfødte kvinner og menn med innvandrerforeldre fra de landgruppene som per i dag fortsatt er for unge til å inngå samliv, som for eksempel Somalia, Polen og Irak.

Artikkelen har ikke omtalt samboerskap og undersøkt om de som er samboere første gang de lever i et samliv, er annerledes enn dem som gifter seg direkte. Personer uten innvandrerbakgrunn er oftest samboere en god stund før de eventuelt gifter seg, mens flertallet av de norskfødte med innvandrerforeldre går rett på giftermålet.

Selv om alderen ved første samlivsinngåelse dermed er noenlunde lik (Wiik 2012), er personer uten innvandrerbakgrunn altså ved første ekteskap eldre ved første ekteskap enn norskfødte kvinner og menn som har innvandrerforeldre. Om flere av dem som velger samboerskap, også velger en partner med en annen innvandrerbakgrunn, og om sammenhengen mellom alder ved første samboerskap og partnervalg er like klar som for første ekteskap, er fortsatt ubesvarte spørsmål.

Referanser

Birkelund, G.E. and J. Heldal (2003): Who marries whom? Educational homogamy in Norway, *Demographic Research* 8, 1-30.

Daugstad, G. (2008): *Ekteskap over landegrensene. Ekteskapsmønster og transnasjonale familieetableringer i perioden 1990-2007*, Rapport 2008/41, Statistisk sentralbyrå. (<https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/ekteskap-over-landegrensene>)

Hansen, M.N. (1995): *Class and inequality in Norway. The impact of social class origin on education, occupational success, marriage and divorce in the post-war generation*, Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Kalmijn, M. (1998): Inter-marriage and Homogamy: Causes, Patterns, Trends, *Annual Review of Sociology* 24: 395-421.

Mohn, F. A. (2010): *Inter-marriage and spouse import in the immigrant population of Norway. The influence of national-origin group, educational level, generation, education and age at marriage*, Masteroppgave i sosiologi, Oslo: Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi.

Qian, Z. og Lichter, D.T. (2007): Social Boundaries and Marital Assimilation: Interpreting Trends in Racial and Ethnic Inter-marriage. *American Sociological Review*, 72, 68-94.

Soehl, T. og Yahirun, J. (2011): Timing of union formation and partner choice in immigrant societies: The United States and Germany. *Advances in Life Course Studies*, 16, 205-216.

Statistisk sentralbyrå (2013): Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, 1. januar 2013. (<http://www.ssb.no/befolkning/statistikker/innv-bef/aar/2013-04-25>)

Van Tubergen, Frank and Ineke Maas. 2007. "Ethnic Inter-marriage among Immigrants in the Netherlands: An Analysis of Population Data." *Social Science Research*, 36: 1065-1086

Wiik, K.Aa. (2012): *Samlivsinngåelse blant norskfødte kvinner og menn med innvandrerforeldre*, Rapport 24/2012. Statistisk sentralbyrå. (<http://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/samlivsinngaaelse-blant-norskfodte-kvinner-og-menn-med-innvandrerforeldre>)